

Vergaderjaar 2011–2012

26 488

Behoeftestelling vervanging F-16

Nr. 301

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 augustus 2012

In het algemeen overleg dat de vaste Kamercommissie voor Defensie op 5 juli 2012 met de ministers van Defensie en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) heeft gevoerd, beloofde de minister van Defensie een onafhankelijk onderzoek te zullen laten uitvoeren naar:

- de kosten van de beëindiging van de gehele Nederlandse overheidsbetrokkenheid bij het JSF-project («volledig uitstappen»);
- de kosten van alleen de beëindiging van de Nederlandse deelneming aan de operationele testfase van de JSF (Initial Operational Testing and Evaluation) («uitstappen testfase»);
- de directe en indirecte gevolgen van deze beleidsopties voor de werkgelegenheid in Nederland.

De minister heeft eveneens aangekondigd dat hij over de uitkomsten van het onderzoek in oktober 2012 aan de Tweede Kamer rapporteert.

Bij brief van 20 augustus jl. heeft de minister van Defensie de Algemene Rekenkamer gevraagd om die aspecten van het onderzoek uit te voeren die binnen de competentiesfeer van de Algemene Rekenkamer liggen. Een afschrift van het verzoek van de minister is als bijlage bij deze brief gevoegd¹.

Wij hebben ons tegenover de minister bereid verklaard om op diens verzoek in te gaan. Onze specifieke bevoegdheden en kennis van het onderwerp stellen ons in staat om het onderzoek uit te voeren. Wij zullen in lijn met het verzoek van de minister onderzoek verrichten naar de gedane uitgaven en de reeds aangegane verplichtingen voor het JSF-programma. Wij zullen onderzoeken welke kosten de Staat nog moet maken voor de aanschaf van de vervanger van de F-16 (JSF of ander toestel, als partnerland of «van de plank»), inclusief de daaraan verbonden aspecten zoals de ontwikkelings- en organisatiekostenvoorden, de royalty's en de kosten van (zelf) testen en opleiden. Voorts onderzoeken we de (financiële) gevolgen van het uitstappen uit de testfase van het JSF-programma (opzeggen IOT&E MoU) en het volledig

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

uitstappen (opzeggen alle MoU's). Ten slotte gaan we in op de kwalitatieve aspecten van het nog langer doorvliegen met de F-16 voor de bruikbaarheid van het toestel als operationeel inzetbaar wapensysteem. Conform het verzoek van de minister gaan we in ons onderzoek uit van 68 vervangende toestellen.

Wij zullen de uitkomsten van het onderzoek zoveel mogelijk in geld kwantificeren. Waar dat niet mogelijk is, zullen we een zo helder mogelijk kwalitatief antwoord op de vragen geven.

De minister heeft aangegeven dat de gevolgen van het uitstappen voor de Nederlandse industrie en de werkgelegenheid in opdracht van het Ministerie van EL&I door een andere partij zullen worden onderzocht. Hoewel het EL&I-onderzoek buiten onze verantwoordelijkheid plaatsvindt, hechten we eraan en zullen we bevorderen dat beide onderzoeken in samenhang worden gezien.

Wij verwachten op 25 oktober 2012 ons rapport over dit onderzoek te kunnen publiceren.

Algemene Rekenkamer

Gerrit de Jong,
wnd. president

dr. Ellen M. A. van Schoten RA,
secretaris